

PM 2011:165 RII (Dnr 303-1054/2011)

Stockholm Ren och Vacker

Lägesrapport 8, 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Trafik- och renhållningsnämndens lägesrapport nummer åtta, Stockholm Ren och Vacker, godkänns.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

I samband med kommunfullmäktiges budget för Stockholm 2007 med inriktning för 2008 och 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att samordna och genomföra satsningar och åtgärder i syfte att nå målet om Stockholm som ren och vacker stad. Uppdraget om en renare och vackrare stad fortsatte under hela föregående mandatperiod och fortlöper också i budget 2011 med inriktning för 2012 och 2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har trafik- och renhållningsnämnden mellan åren 2007-2010 redovisat sju lägesrapporter. I lägesrapport nummer åtta har trafik- och renhållningsnämnden beslutat om åtgärder för 2011 och redovisar en övergripande sammanfattning av genomförda åtgärder för perioden 2007 till 2010.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att ambitionerna för en ren, trygg och vacker stad är en långsiktig satsning men bedömer att det gett resultat även på kort sikt. Kontoret anser, i likhet med trafik- och renhållningsnämnden, att det är angeläget att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram tydligare. Det är viktigt att renhållningsperspektivet samt bedömning av drift- och underhållskostnader tas med tidigt i planeringen av nya investeringar. Stadsledningskontoret anser att en sådan grundläggande basverksamhet för staden, att upprätthålla en ren och städad stadsmiljö, inte bör vara beroende av projektmedel från år till år. Kontoret anser därför att det bör ske en permanentning av fungerande arbetssätt och metoder inom projektet Stockholm Ren och Vacker, för att ingå i trafik- och renhållningsnämndens ordinarie budget. Slutligen är det viktigt att trafik- och renhållningsnämndens långsiktiga strategiska arbete med att påverka attityder till nedskräpning fortsätter. För att hitta en långsiktigt hållbar nivå på stadens renhållning är det också angeläget att involvera externa parter i arbetet för en ren och vacker stad.

Mina synpunkter

Under hela föregående mandatperiod har arbetet för en renare och vackrare stad förtgått utifrån det tydliga uppdraget till trafik- och renhållningsnämnden från stadens kommunfullmäktige. Detta arbete har fortsatt under 2011 med en tydlig inriktning mot 2012-2013. Åtgärderna inom projektet "Stockholm Ren och Vacker" har varit omfattande. Som framgår av rapporten har verksamheten för drift och underhåll av stadens gator, torg och parker, fortsatt att förstärkas. Under projektperioden har organisatoriska förändringar genomförts på trafikkontoret. Bland annat har en enhet mot klotter inrättats, en stadsträdgårdsmästare anställts och nya verksamheter i form av Stockholmsvärdar, sommarjobb för ungdomar och en organisation för Affischplats Stockholm byggts upp under projektperioden. Sedan 1 maj 2007, då ansvaret för klottersanering överfördes från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden och nämnden fick ett samordningsansvar för stadens arbete mot klotter och annan skadegörelse, har trafikkontoret ökat resurserna till verksamheten från cirka 2,5 mnkr per år till att i dag omfatta drygt 12 mnkr per år.

Arbetet har gett resultat och 2011 års skräpmätning för Stockholms stad visar att Stockholm blir renare. Mätningen, som genomförts av Statistiska Centralbyrån tillsammans med Stockholms stad, visar att skräp på allmän plats i Stockholms stad minskat med 17 procent mellan 2010 och 2011. Att verka för ett rent och vackert Stockholm är ett gemensamt arbete och ett gemensamt ansvar som måste delas av staden och stockholmarna.

Under åren 2007-2010 har basen för driftverksamheten stärkts och utökats med nya funktioner, prioriteringar och verksamheter. Arbetet med fokusområden i samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare har resulterat i långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga samarbeten. Frekvensen för städinsatser har ökat i hela staden, där 24-timmars-garantin för sanering av klotter är en viktig del tillsammans med ett ökat samarbete mellan polisen och trafikkontoret.

Även satsningen på Stockholmsvärdarna är ett viktigt komplement och tillägg till den övriga renhållningsverksamheten och kan användas som resurs vid särskilda eller oförutsedda behov. Stockholmsvärdarna bistår genom en mängd olika typer av insatser från plockstädning och nedtagning av illegala affischer till punktinsatser för ishackning vid busshållplatser och vallöppningar vid övergångsställen. Satsningen på Stockholmsvärdar utgör också en viktig satsning på ökad sysselsättning och samtidigt en möjlighet till kompetensutveckling och arbetslivserfarenhet som stärker de deltagandes möjligheter på arbetsmarknaden.

För att komma tillrätta med problemet kring fimpar som skräp, som utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, har trafik- och renhållningsnämnden under senaste tre åren samverkat med de tre största leverantörerna av cigaretter i landet. Samverkan har bland annat resulterat i patrullerande fimppatruller, utdelning av fickaskoppar till vuxna rökare, fler fasta askkoppar i stadsmiljön, annons- och affischkampanjer samt nollställning av fimpar på publika platser med hjälp av en särskilt framtagen maskin som fungerar som fimsug.

En viktig del i det attitydfrämjande arbetet har varit att erbjuda ungdomar sommarjobb som parkvärdar samt att öka antalet barn och unga som deltar i de årliga skräpplockardagarna. Skräpplockardagarna arrangeras tillsammans med stiftelsen Håll Sverige Rent och engagerar drygt 20 000 barn i stadens skolor och förskolor att plocka skräp under lärarledning.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Trafik- och renhållningsnämndens lägesrapport nummer åtta, Stockholm Ren och Vacker, godkänns.

Stockholm den 28 oktober 2011

ULLA HAMILTON

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind* (alla S) enligt följande.

1. I huvudsak bifalla lägesrapporten
2. Att utöver detta anföra

Det är viktigt att Stockholm är rent och vackert, men för att nå dit måste vi vidga begreppen. Exempelvis måste de gröna insamlingsstationerna som återfinns på en mängd olika platser ingå i ”en ren och vacker stad”. Det handlar om breddning både av vad som ingår men också hur staden jobbar med olika stadsdelar. Därför föreslår vi att exempelvis pantbehållare också i ytterstadens centrumområden prioriteras i det fortsatta arbetet.

En breddning av Stockholm Ren och Vacker ska exempelvis innebära att följande åtgärder genomförs:

- Att pantbehållare på papperskorgar även sätts upp i de centrumområden där det idag inte finns samt i alla stadens parker
- Att stadens insamlingsbehållare inkluderas i ren och vacker stad.
- Att staden arbetar för fler permanenta återvinningsstationer med skyddande plan
- Att staden verkar för att fler fastighetsägare ansluter sina fastigheter till redan existerande sopsugssystem

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Att delvis godkänna rapporten
2. Samt därutöver anföra följande

Det är glädjande att Borgarrådet är medveten om problemen om och kring nedskräpningen i allmänhet och att arbetet för en renare och vackrare stad fortsätter. Tyvärr finns det mycket kvar att göra och nedskräpningen, i synnerhet fimpar, har snarare ökat än minskat under de senare åren. Vi vet att 24-timmarsgarantin inte fungera. Framförallt fungerar garantin dåligt i förorter. Det måste till rejäla satsningar i form av annons- och affischkampanjer för att få

till stånd attitydförändringar hos både unga och gamla. Vi befävar att syftet med Projektet Stockholm Ren och Vacker är att visa upp en tjugig innerstad medan förorternas problem med till exempel klotter, nedskräpning och förstörelse inte alls har prioriterats.

När det gäller innerstadens parker som översvämmas av ”picknick-skräp” tror vi att det har med den ökande användningen av engångsförpackningar att göra och det hjälper inte med större papperskorgar och städare. Stockholmarnas attityder måste ändras och snabbmatskedjornas användning av engångsförpackningar minskas.

För övrigt anser vi att föredragande borgarrådet torgför en felaktig bild av det fria kulturlivets inställning till klotter, som om man skulle vara för det. Att graffiti är en konstform och inte klotter verkar inte ha nått fram till moderaterna. Vänsterpartiet vill däremot tillåta lagliga graffiti väggar i likhet med andra kommuner och avskaffa 0-toleransen mot affischering.

Den borgerliga majoriteten verkar fixerad vid ett Stockholm kliniskt rent från klotter. Kostnaderna för insatserna står inte i rimlig proportion till problemets allvarlighetsgrad.

De åtgärder som redovisas i ärendet har dessutom i stor utsträckning finansierats genom minskade ambitioner i miljöarbetet, bl a genom avskaffandet av miljömiljarden. I borgarnas Stockholm prioriteras en snygg yta framför ett Stockholm som tar sitt miljöansvar.

Lagen om producentansvar lägger ansvaret för återvinning av förpackningar och tidningar på tillverkarna genom en avgift som är inkluderad i priset. Dessa industriernas så kallade materialbolag är ansvariga för de s.k. ”Gröna Behållarna”, som idag inte sköts tillfredsställande och oftast är alltför avlägsna. Vänsterpartiet vill skapa ett nytt, effektivt och lättillgängligt återvinningssystem, där producenterna tvingas ta sitt ansvar. Vi vill ersätta de gröna behållarna med fasta lokaler för insamling av förpackningar (Fastighetsnära Insamling, FNI) kopplade till den ordinarie sophanteringen. Kommunerna bör få det fulla ansvaret för all sophantering och dagens förpackningsavgifter bör tillfalla kommunen. Avfallet ska kategoriseras utifrån material – inte användningsområde. Därigenom kan dagens gröna återvinningsstationer tas bort.

ÄRENDET

I samband med kommunfullmäktiges budget för Stockholms stad för 2007 och med inriktning för 2008 och 2009 fick trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att samordna och genomföra satsningar och åtgärder i syfte att nå målet om Stockholm som ren och vacker stad. Uppdraget om en renare och vackrare stad fortlöper också i budget för 2011 med inriktning för 2012 och 2013.

I lägesrapport nummer åtta har trafik- och renhållningsnämnden beslutat om åtgärder för 2011 och redovisar en övergripande sammanfattning av genomförda åtgärder för perioden 2007 till 2010.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2011 enligt trafikkontorets förslag:

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets lägesrapport.
2. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Reservation anfördes av Malte Sigemalm m.fl. (S), *bilaga*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget tydliggjordes genom att verksamheten i renhållningsnämnden, samt ansvaret för gatuskötsel och markupplåtelse i stadsdelsnämnderna överfördes till trafik- och renhållningsnämnden. Trafik- och renhållningsnämnden fick också ökat budgetanslag och kostnader för insatser med att göra Stockholm rent och tryggt inarbetades i budget. Uppdraget om en renare och vackrare stad har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2011 med inriktning för 2012-2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2010 sju lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03, 2007-10-23, 2008-02-12, 2008-11-11, 2009-05-12, 2009-12-10, samt 2010-05-18. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, förbättrad klottersanering och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna redovisats för godkännande.

Åtgärderna inom ramen för projekt Ren och Vacker har också föranlett ett flertal andra ärenden för beslut i trafik- och renhållningsnämnden, samt i stadens kommunfullmäktige. Några av dessa ärenden rör beslut gällande ändringar i stadens ordningsföreskrifter, beslut om stadens policy mot klotter och annan skadegörelse, åtgärder inom Affischplats Stockholm.

Under åren 2007-2010 har basen för driftverksamheten stärkts och utökats med nya funktioner, prioriteringar och verksamheter. Arbetet med fokusområden i samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare har resulterat i långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga samarbeten, frekvensen för städinsatser har ökat i hela staden, en omfattande verk-

samhet med manuell patrullstädning av Stockholmsvärdar har byggts upp, liksom en verksamhet för att strategiskt och offensivt bekämpa klotter och annan skadegörelse. Faktiska skräpmätningar visar att skräpmängden i Stockholm minskar och att stockholmarnas upplevelse av en ren och vacker stadsmiljö har utvecklats i positiv riktning. En viktig del i det attitydfrämjande arbetet har varit att erbjuda ungdomar sommarjobb som parkvärdar, samt att öka antalet barn och unga som deltar i de årliga skräpplockardagarna.

Under projektperioden har uppdraget om att hålla Stockholm rent och tryggt möjliggjort genom årliga resursförstärkningar i budget. Dessa resurser krävs för att bibehålla den standard som byggts upp.

I denna rapport redovisas de åtgärder som planeras för genomförande under 2011. Flera åtgärder genomförs under förutsättning att extra medel för insatser inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen beviljas, samt att extern finansiering tillkommer.

Vintern 2010/2011 har belastat trafikkontorets driftbudget betydligt hårdare än budgeterat. Föreslagna insatser i denna lägesrapport förutsätter därför också att budgetjustering för att täcka ökande vinterkostnader sker under året.

Stärkt renhållning i hela staden

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2010 bibehålls under året. För större delen av innerstaden innerbär detta städinsatser och papperskorgstömning sju dagar per vecka, med extra insatser eftermiddagstid på de mest frekventa stråken.

I ytterstaden arbetas en ökad frekvens för städning in i samband med att nya entreprenader startas. Kontoret har också ansökt om extra medel för att genomföra satsningar inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Särskilt fokus ligger inom de områden som genomförda boendedialoger pekat ut, samt inom de så kallade BID-områden som trafikkontoret medverkar i att skapa i samverkan med privata och allmännyttiga fastighetsägare, samt berörda stadsdelsförvaltningar.

Trots den snörika vintern har grovsopning av sand påbörjats på gång- och cykelbanor. Detta är ett sätt att möta det ökande cyklandet i staden. I april påbörjas sandupptagning i hela staden och arbetet ska senast vara klart den 1 maj i innerstaden och den 15 maj i ytterstaden. I samarbete med entreprenörer kommer upptagen sand att rensas från skräp, kompletteras med ny sand och återvinnas vintern 2011/2012. Målet med försöket är att återvinna minst 50 procent av all upptagen sand i staden.

Insatserna med spolning av de innerstadsgator som är särskilt utsatta för nedskräpning fortgår under året, då utvärderingen från försöken 2007-2009 visar på positiva effekter. Utöver enstaka spolinsatser sker löpande underhållsspolning och enskilda torgytor i ytterstaden spolas.

En miljövänlig, batteridrivna städsug har köpts in inom ramen för verksamhet med Stockholmsvärdar. Städsugen kommer att köras dagtid på de mest utsatta ytorna i city. Försöket med städsug ska utvärderas inför sommaren 2011 och ligga till grund för om ytterligare två städsugar ska köpas in för verksamheten i Västerort och Söderort. Kontoret kommer också under våren undersöka möjligheten att testköra särskild maskin för upptagning av tuggummin.

Arbetet med fokusområden i samverkan med näringslivet fullföljs under året. Syftet med fokusområdena är att i samverkan med privata och offentliga aktörer höja attraktiviteten i

fokusområdet genom insatser i den fysiska miljön, ökad renhållning, klottersanering och kampanjinsatser. Arbetet inom stadens fokusområden pågår från maj till och med september och sker årligen. Under 2011 koncentreras fokus till city, till de områden där satsningar planeras inom ram för stadens Järvalyft och Söderortsvision, till utvalda BID-områden och till de företagansområden som kontoret i samverkan med Stockholm Business Region fokuserar på under året.

Trafikkontoret har förhållit sig positivt till att löpande utveckla och bredda verksamheten för nå resultat vad gäller en renare och vackrare stadsmiljö. Under året 2011 genomförs därför försök med särskild behållare för pantflaskor och burkar på papperskorgarna på Drottninggatan i city och i ett antal parker på Södermalm. Detta är ett led i att öka återvinning av pant som i Stockholms innerstad är så låg som 13 procent. Under sommarmånaderna sker utdelning av hundavföringspåsar till hundägare av anställda sommarungdomar och den nya sopsugsanläggningen på Mariatorget på Södermalm beräknas att tas i bruk under året.

Från 1 juli träder en ny lag i kraft som möjliggör bötesstraff för nedskräpning, utan rättslig prövning. Trafikkontoret ser positivt på den nya lagens möjligheter att tydliggöra olagligheten med nedskräpning och planerar därför årligen att genomföra kampanjmässiga insatser i samarbete med polis, där allmänheten upplyses om risken att få böter och där enskilda exempel och god information kan påverka attityder till nedskräpning.

För att komma tillrätta med problemet kring fimpar som skräp, som utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, har trafikkontoret under senaste tre åren samverkat med de tre största leverantörerna av cigaretter i landet, Philip Morris, British American Tobacco och Japan Tobacco. Samverkan har bland annat resulterat i patrullerande fimpatruller, utdelning av fickaskoppar till vuxna rökare, fler fasta askkoppar i stadsmiljön, annons- och affischkampanjer, samt nollställning av fimpar på publika platser med hjälp av särskilt framtagna maskin som fungerar som fimpsug. Vissa av insatserna har tobaksbolaget medverkat till att finansiera. Under 2011 planerar kontoret att gemensamt med tobaksbolagen uppvakta de större återförsäljarna av cigaretter för att förmå dem att ta in några modeller av fickaskoppar i produktsortimentet. Utöver det faktum att fimpen är det vanligast förekommande skräpet i staden bör den nya lagen motivera handlarna att saluföra produkter som hjälper rökaren att inte skräpa ner.

För att få bättre kontroll, ökad effektivitet och statistik för uppföljning av verksamheten inom drift- och underhåll har en webbaserad driftsportal byggts upp. Verksamheten med skyltteknik arbetar i portalen sedan våren 2010 och under året planeras systemet att integreras i övrig driftverksamhet.

Trafikkontorets blomsterprogram kommer att förstärkas betydligt under 2011, jämfört med tidigare år och omfatta såväl inner- som ytterstad. Framför allt är det vårprogrammet som utökas och skötseln av samtliga program för vår, sommar och höst stärks. Fördelat över hela staden är 756 urnor i drift.

Stockholmsvärdar patrullstädar staden

Under 2010 inledde trafikkontoret ett samarbete med socialtjänstförvaltningens START-verksamhet och stadens jobbtorg i syfte att under året sysselsätta 400 Stockholmsvärdar. Detta uppdrag ligger fast för 2011.

Stockholmsvärdarnas uppgift är att under dagtid hålla rent och snyggt i sitt område, plockstäda, riva ned illegalt uppsatta affischer, felanmäla brister till staden m.m. Vårdarna utför också lättare upprustningsarbeten, målning, fnasning av träd m.m. Under vinterhalvåret har vårdarna utfört enklare snörojningsuppdrag, exempelvis ishackning vid busshållplatser,

vallöppningar vid övergångsställ, halkbekämpning i trappor.

Värdarnas betydelse för att synliggöra städning, skapa trygghet och närvaro, samt för att hålla ytterstadsmiljön ren och välstädd under dagtid bedöms som mycket viktig. Vårdarna har också stärkt stadens förutsättningar att samverka med andra aktörer kring renhållningsfrågor och synligt påvisat stadens mål och vision för en renare och vackrare stad.

Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör också en viktig del i stadens strävan efter ökad sysselsättning. Rekryteringen av Stockholmsvärdar sker i samarbete med stadens jobbtorg och verksamheten erbjuder, utöver praktik och tidsbegränsad anställning, kompetensutveckling och ett kontaktnät som stärker den enskildes möjligheter att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden.

Eftersom branschen för drift och underhåll under senare år fått allt svårare att rekrytera personal är detta projekt också strategiskt för att på sikt minska långtidsarbetslösheten i staden. Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör också en avsevärd andel av Jobbtorgens totala sysselsättningsmål.

Sommarjobb för en renare och vackrare stad

Under sommaren 2011 har trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att erbjuda 200 ungdomar feriejobb som bidrar till en renare och vackrare stad. Trafikkontoret föreslår att ungdomarna sysselsätts som parkvärdar och att det sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna, samt med berörda, upphandlade entreprenörer. Parkvärdarna erbjuds treveckors anställning och kommer att genomföra enklare arbeten i stadens parker, såsom städning, guidning och ogrärensning.

Järvalyftet och Söderortsvisionen

Trafik- och renhållningsnämnden har under 2011 uppdraget att genomföra insatser för renare och tryggare ytterstad inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision. Kontoret har därför under våren fört dialog med stadsdelsförvaltningar, fastighetsägare för att samordna arbetet och för att fatta gemensamma beslut om åtgärder, baserade på de boendedialoger som genomförts i ytterstaden. Kontoret avser i första hand att koncentrera sina insatser, utöver basverksamheten, till verksamheten med Stockholmsvärdar. I Söderortsområdena Rågsved, Bredäng, Högdalen och Farsta strand kommer också upprustning av parkmöbler och utbyte av papperskorgar ske under våren. Kontoret har också ansökt om medel från stadsledningskontoret för att genomföra extra drift- som underhållsinsatser inom ramen för Järvalyft och Söderortsvision.

Business Improvement Districts

Med inspiration från New Yorks BID-områden har såväl privata som offentliga aktörer uppvaktat trafikkontoret med önskemål om en mer långsiktig och nära samverkan i arbetet med att skapa attraktivare, renare och tryggare stadsmiljöer. En av grundförutsättningarna för BID är gemensam verksamhets- och insatsplanering, gemensam prioritering och finansiering, samt ett helhetsperspektiv för det geografiska området där olika ägargränssnitt förbises. Denna form av samverkan har inletts med Fastighetsägarna i Järva i Rinkeby och med Kista Science City i Kista, där även möjligheter till gemensam driftupphandling prövas, samt med stadsdelsförvaltningar och dess samverkanspartners i Hässelby-Vällingby och i Akalla-Husby. Trafikkontorets målsättning för dessa områden är att nå permanenta samarbetslösningar, för stärkt nivå och bättre samordning avseende barmarksdrift.

Affischplats Stockholm

Satsningen med 100 nya, belysta friaaffischeringsanläggningar i innerstaden är genomförd och nyttjas mycket frekvent av stadens evenemangsarrangörer. Även Kulturtavlorna på be-

lysningsstolpar i innerstaden är en viktig del i arbetet med att minska den illegala affischeringen. Under 2011 kommer Trafikkontoret pröva möjligheterna att skapa fler ytor i ytterstaden för tillåten affischering. Detta sker i nära samarbete med stadens kulturförvaltning.

Kontoret har också valt att samverka med ett flertal aktörer som erbjuder gratis eller billiga ytor för friaffischering och marknadsföring av evenemang. Denna samverkan marknadsförs på www.stockholm.se/affischplatsstockholm som är en portal för legala, fria och miljövänliga alternativ till den olagliga affischeringen. Kraven som ställs på kontorets samarbetspartners är att marknadsföringsplatserna är gratis eller mycket billiga, att deras kunder förbinder sig att inte affischera illegalt och att krav affischeringen sker på miljövänligt sätt. Portalen erbjuder såväl de mindre kulturarrangörerna som de större evenemangsarrangörerna en attraktiv marknadsföringsplats och lansering sker årligen i form av brev till konsert- och evenemangsarrangörer.

Kontorets insatser med att riva ned illegalt uppsatta affischer fortgår inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar, som har affischnedrivning i sin arbetsbeskrivning. Affischnedrivning finns också inskrivet i samtliga driftavtal och sker i samband med papperskorgstömning och klottersanering. Kontoret har också samarbete med polis och med City i samverkan som syftar till att minska den illegala affischeringen.

Klotter och annan skadegörelse

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för minskat klotter och skadegörelse ligger fast. Sedan 1 maj 2007, då ansvaret för klottersanering överfördes från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden och nämnden fick ett samordningsansvar för stadens arbete mot klotter och annan skadegörelse, har trafikkontoret ökat resurserna till verksamheten från cirka 2,5 mnkr per år till att i dag omfatta drygt 12 mnkr per år. Ett samverkansavtal med elbolaget Fortum innefattar sanering av bolagets samtliga anläggningar, cirka 20 000 elskåp och 5 000 nätstationer. Därtill har kontoret övertagit ansvaret för sanering av konstrådets anläggningar och delar av fastighetskontorets anläggningar.

Uppdraget om att efter anmälan från allmänheten sanera inom 24 timmar är fortsatt prioriterat under året och uppfyllnadsgraden, vad gäller de anläggningar som trafikkontoret ansvarar för, rapporteras månatligen till stadsledningskontoret.

Vid minusgrader försvåras klottersanering av risken för anläggningsskador och uppkomst av halka. Den kalla vintern 2010/2011 har därför medfört att sanering periodvis ej kunnat ske. Mot bakgrund av detta planeras under våren en successiv nollställning av kontorets samtliga anläggningar, över hela staden.

Det nära samarbete som trafikkontoret har med polismyndigheten i Stockholms län har resulterat i kraftig ökning av antalet polisanmälningar och gripanden gällande klotter och de rättsliga påföljderna har blivit hårdare, då polisens utredningar och målsägarnas underlag förbättrats. I enlighet med stadens policy mot klotter och annan skadegörelse kommer detta arbete fortsätta att utvecklas under 2011.

Inom ramen för det förebyggande arbetet har trafikkontoret i samarbete med polis och socialtjänst tagit fram en modell för rehabilitering av unga som gripits för klotter och skadegörelse. Modellen syftar till att genom stöd och behandling återhabilitera unga klottrare till ett liv utanför graffiti-kulturen. Under våren 2011 fattas beslut om finansiering och genomförande.

Sedan januari 2007 leder Trafikkontoret arbetet i den samverkansgrupp mot klotter som består av ett trettiotal representanter för olika offentliga och privata huvudmän i Stockholms

stad och län. Gruppen sammanträder regelbundet med syfte att utbyta erfarenheter och kunskap inom ramen för graffitikulturen.

Under våren 2011 kommer trafikkontoret representera staden vid den nordiska graffitikonferensen i Oslo. Kontoret kommer att föreläsa om stadens arbete för att motverka klotter och annan skadegörelse.

Trafikkontorets verksamhet mot klotter redovisas också på siten www.stockholm.se/klotter.

Kampanj Stockholm Ren och Vacker

Trafikkontorets kommunikativa koncept för en renare och snyggare stad syftar till att uppnå attitydförändring genom synliggörande av verksamheten, medvetandegörande om det egna ansvaret och mediakommunikativa åtgärder.

Satsningen för att under 2011 sysselsätta 400 Stockholmsvårdar som patrullstädare staden dag- och eftermiddagstid, och den växande verksamheten med feriearbetande ungdomar är viktiga delar i detta koncept, samtidigt som den uttalade resultatriktningen av verksamheten, samt strävan efter samverkan med andra aktörer, har ökat intresset hos media. Verksamheten inom ramen för ren och vacker belyses därför frekvent, främst i lokala media.

Vad gäller kampanjer med köpt reklamytta planeras en kampanj under juni och en under augusti månad. Kampanjerna kommer som tidigare att fokusera på den enskildes ansvar för en ren och snygg stad.

Den årliga kampanjen med Skräpplockardagar, som arrangeras under vecka 17 i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent, engagerar drygt 20 000 barn i stadens skolor och förskolor att plocka skräp under lärarledning. 2011 har trafikkontoret målsättning att utöka detta evenemang till en vårstädningssfest för alla stockholmare. Inbjudan om att delta har därför under våren skickas till samtliga stadens förvaltningar och bolag och till en bred grupp privata fastighetsägare i Stockholm. Stadsdelsförvaltningarna har också fått uppdrag att utse lokala vårstädsmästare med uppgift att anordna lokala städfester i varje stadsdel.

I samarbete med Statistiska centralbyrån SCB kommer Trafikkontoret under tidig sommar för tredje året i rad att genomföra faktiska och statistiskt säkerställda mätningar av nedskräpning. Mätningarna sker i tre olika områden med 200 mätpunkter i varje område. Mätresultatet analyseras för att ge en uppfattning om mängden skräp som slängs utanför papperskorgen och vilken typ av skräp som förekommer på olika platser i staden. Årets resultat utgör grund för jämförelse med 2010 års mätning, mellan olika platser i staden och ger relevant information för kommande insatser och åtgärder för en renare och vackrare stad. Kontorets mål för 2011 är en minskning av mängden skräp på gator och torg med 10 procent jämfört med året innan. Då flera kommuner i landet genomför mätningen finns också möjlighet till jämförelse mellan olika kommuner. SCB har inför 2011 utvecklat modellen för skräpräckning, så att även parkmark kan inrymmas i mätningen. Kontoret kommer därför att undersöka intresse från stadsdelsförvaltningar att delta i kommande mätningar.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Åtgärderna inom projekt Stockholm ren och vacker har varit omfattande och ställt höga krav på utveckling och resultatfokus inom befintlig verksamhet. Det som genomfördes på projektbasis under 2007 och 2008 är i dag en väl utbyggd verksamhet som integrerats i den ordinarie verksamheten vid avdelning Stadsmiljö. Projektet har också involverat andra avdelningar på trafikkontoret och en styrgrupp under ledning av förvaltningschef har haft bred representation från trafikkontorets verksamhet.

Som framgår av denna lägesrapport har verksamheten för drift och underhåll av stadens gator, torg och parker i dag utökats, förstärkts och breddats betydligt. Under projektperioden har också organisatoriska förändringar på trafikkontoret blivit nödvändiga. Bland annat har en ny enhet mot klotter byggts upp och en stadsträdgårdsmästare har anställts. Förfrågningsunderlagen vid upphandlingar har förändrats, aktiv samverkan med andra aktörer har inneburit tydliga omprioriteringar av verksamheten och nya verksamheter i form av Stockholmsvärdar, sommarungdomar och en organisation för Affischplats Stockholm har byggts upp under projektperioden.

Ett mått för resultatutvärdering av projekt Ren och Vacker kan vara de faktiska skräpmätningar som sedan 2009 årligen genomförs i staden.

I år hittades i genomsnitt 5,1 skräpföremål per 10 kvadratmeter på Stockholms gator. Det är en minskning med 15 procent i jämförelse med 2009. Snittet bland de tio svenska kommuner som deltar i mätningen är 6,4 skräpföremål per 10 kvadratmeter. Inför skräpmätningen 2011 har trafikkontoret målsättningen att ytterligare minska skräpmängden med 10 procent. Ett annat mått för utvärdering är de upplevelsebaserade medborgarundersökningar som stadens ledningskontor genomför årligen. Det övergripande påståendet om att ”Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i” håller i dag 83 procent av stockholmarna med om. Motsvarande resultat 2007 var 75 procent. Påståendet om att ”...där jag bor ser jag inte en massa klotter som jag känner mig störd av” får medhåll av 55 procent av stockholmarna, jämfört med 51 procent 2007. Allt fler stockholmarna upplever också att klotter tas bort snabbt på byggnader och anläggningar.

På frågan som rör ansvar för nedskräpning säger 66 procent av stockholmarna att det är den enskildas beteende och attityder som är främsta skälet till nedskräpning. Endast 7 procent anser att orsaken är dålig städning. Även frågor gällande känslan av trygghet går i positiv riktning.

En förutsättning för de åtgärder som genomförts inom projektet har varit de extra budgetmedel som avsatts för att uppnå målet om en renare och tryggare stad. Resultaten av projektet har också ökat intresset och därmed kraven från såväl näringslivet som allmänheten. En del insatser finansieras i samverkan med privata aktörer och det som till en början är tänkt som tidsbegränsade projekt tenderar till att permanentas. Detta kräver en långsiktighet i arbetet med en renare och vackrare stad, tydliga målbeskrivningar och att den verksamhetsförstärkning som sker arbetas in i kommande budgetar för staden. Detta gäller inte minst den verksamhet med patrullstädning med Stockholmsvärdar som för andra året i rad sysselsätter 400 personer. Deras insatser är ett nytt inslag i ett växande Stockholm och helt avgörande för upplevelsen av en renare och vackrare stad.

Trafikkontoret vill också betona vikten av att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram i stadens övergripande visionsarbete, Vision 2030. En växande stad med fler bostäder, fler besökare, fler evenemang och fler företag ställer höga krav på att tillräckliga resurser finns för drift och underhåll, för att uppnå avsedd standard och kvalitet. Detta gäller också pågående och planerade exploateringsprojekt, så att projekten kan bli hållbara och upplevelserika.

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna lägesrapport, samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens höga ambitionsnivå för att stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning fortsätter. Trafik- och renhållningsnämndens insatser för en ren och vacker stad är omfattande även under 2011. Arbetet ligger väl i linje med de uppdrag och mål som angivits i kommunfullmäktiges budget för respektive år under perioden 2007 till 2011.

Stadsledningskontoret anser att upplägget med fokusområden är positivt och något som bör fortsätta. Kontoret anser vidare att det är positivt med tydligt fokus på de särskilda områden där boendediologer genomförs. Stadsledningskontoret vill framhålla vikten av uppföljning av de åtgärder som genomförs samt att denna uppföljning görs på motsvarande geografiska områdesnivå för att kunna följa upp att åtgärderna verkligen gett effekt. Det är också angeläget att effekten av särskilda satsningar som kommunikativa åtgärder, ny sopsugsanläggning för papperskorgar på Mariatorget m.m. följs upp. Kontoret är också positivt till att flera av de insatser som först prövats i innerstaden nu även fortsätter i ytterstaden.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att resultatet av arbetet för en ren, trygg och vacker stad har möjliggjorts genom riktade resursförstärkningar tillsammans med långsiktighet och tydliga mål. I kommunfullmäktiges budget 2007 och 2008 förstärktes trafik- och renhållningsnämndens budget med 18 respektive 15 mnkr, under 2009 tillfördes nämnden 40 mnkr för satsningar på standardhöjande åtgärder i det offentliga rummet. Under 2010 avsattes ytterligare 20 mnkr, inom ramen för Söderortsvisionen och Järvalyftet, vilket tillsammans med en satsning om 3 mnkr på fler feriearbetare samt 8 mnkr på jobbpraktik ytterligare ökade möjligheterna att stärka insatserna för en renare och vackrare stadsmiljö. I budgeten för innevarande år har kommunfullmäktige anslagit 15 mnkr inom trafik- och renhållningsnämnden för en synlig standardhöjning i det offentliga rummet samtidigt som satsningarna på feriearbetare och jobbpraktik kvarstår. Kontoret konstaterar att för 2011 så har trafik- och renhållningsnämnden även beviljats 6 mnkr i projektmedel från Järvalyftet och Söderortsvisionen, avsett att finansiera del av verksamheten med Stockholmsvärdar.

Stadsledningskontoret anser i likhet med trafik- och renhållningsnämnden att det är angeläget att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram tydligare. En växande och tätare stad, med fler invånare, företag, besökare och evenemang kommer att innebära större utmaningar för staden att uppnå de högt ställda målen för en ren och snygg stad. Stadsledningskontoret anser det viktigt att renhållningsperspektivet samt bedömning av drift- och underhållskostnader tas med tidigt i planeringen av nya investeringar, så att rätt material och teknik väljs för att möjliggöra en effektiv och kostnadsmässigt rimlig renhållning även i framtiden.

Stadsledningskontoret konstaterar att ambitionerna för en ren, trygg och vacker stad är en långsiktig satsning men bedömer att det gett resultat även på kort sikt. Bland annat visar brukarundersökningar på att upplevelsen av Stockholm som en ren och vacker stad har ökat. Stadsledningskontoret vill lyfta fram tydligt angivna mål och riktade resurser i kombination med utveckling av verksamhetsområdet hos trafik- och renhållningsnämnden som framgångsfaktorer i detta arbete. Stadsledningskontoret konstaterar vidare att en del av denna verksamhetsutveckling som initialt bedrivits som ett projekt hos trafik- och renhållningsnämnden nu har permanentats. Stadsledningskontoret anser samtidigt att en sådan grundläggande basverksamhet för staden, att upprätthålla en ren och städad stadsmiljö, inte bör vara beroende av projektmedel från år till år. Kontoret anser därför att det bör ske en permanent-

ning av fungerande arbetssätt och metoder inom projektet Ren och Vacker, för att ingå i trafik- och renhållningsnämndens ordinarie budget. Stadsledningskontoret anser det också angeläget att metoder utarbetas för att kunna mäta behovet av utökad renhållning i takt med att staden växer och nya ytor tillkommer.

Då staden växer och ett ökat behov av renhållning tillkommer anser stadsledningskontoret det särskilt angeläget att trafik- och renhållningsnämndens långsiktiga strategiska arbete med att påverka attityder till nedskräpning fortsätter. För att hitta en långsiktigt hållbar nivå på stadens renhållning är det också angeläget att involvera externa parter i arbetet för en ren och vacker stad.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner trafik- och renhållningsnämndens lägesrapport nummer åtta, Stockholm Ren och Vacker.

RESERVATIONER M.M.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av Malte Sigemalm m.fl. (S) enligt följande.

1. Att pantbehållare på papperskorgar även sätts upp i centrumområden som Liljeholmen, Skärholmen, Farsta, Vällingby etc.
2. Att sandupptagning bör starta lika i tid i hela staden.
3. Att stadens insamlingsbehållare inkluderas i ren och vacker stad. Därutöver anfördes följande:

När det gäller de gröna insamlingsstationerna som återfinns på en mängd olika platser måste även dessa ingå i en ren och vacker stad. Tyvärr är dessa behållare i många fall överfulla och man ställer sin kasse utanför behållaren för att den är för full. I en vacker och ren stad borde åtgärder redovisas för hur man ska komma tillrätta med intervaller av tömning av dessa behållare.

Beträffande burkinsamling bör dessa även förläggas till stadens ytterområden.